

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Utredning och tillsyn
Micaela Holmén

Elevhälsan ska utvecklas, insatser mot psykisk ohälsa i skolan ska ges särskild prioritet

I ”Den politiska inriktningen för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022” ges ett uppdrag om att elevhälsan ska utvecklas och att insatser mot psykisk ohälsa i skolan ska ges särskild prioritet.

Uppdraget delrapporterades under våren 2019 och slutrapporteras i och med den här rapporten. Rapporten innehåller en beskrivning av det arbete som genomförts under läsåret 2018/2019 samt det planerade arbetet under läsåret 2019/2020.

Utbildningsledningen har valt att fokusera utvecklingsarbetet på framtagande av adekvata stöderbjudanden, däribland samverkansteamet för främjande av skolnärvaro, och kompetensutveckling för att stärka det förebyggande arbetet.

Bakgrund

Enheten för central elevhälsa ska möjliggöra för rektor att tillhandahålla professionerna psykolog, kurator, skolsköterska och skolläkare till skolornas lokala elevhälsoarbete. Arbetet bedrivs i enlighet med nationella styrdokument med utgångspunkt i skollag och läroplanens värdegrundsuppdrag för alla skolformer. Elevhälsans arbete sker utifrån ett salutogent förhållningssätt och innefattar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Vidare har enheten i uppdrag att arbeta med specialpedagogiska och skolutvecklande insatser i relation till Täbys kommunala och fristående pedagogiska verksamheter.

Den centrala elevhälsans utvecklingsarbete

Det förebyggande uppdraget

Eleverna ska ha tillgång till elevhälsa med medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska arbeta hälsofrämjande, förebyggande samt åtgärdande på organisation-, grupp- och individnivå. Inom elevhälsan är de viktigaste

insatserna de som sker lokalt på varje skola utifrån skolans lokala hälsofrämjande och förebyggande arbete.

För att stärka elevhälsans förebyggande uppdrag och för att möjliggöra för skolornas lokala utvecklingsarbete har kompetensutveckling för hela den centrala elevhälsan genomförts under läsåret 2018/2019. På central nivå bedrivs kompetensutvecklingsinsatser i relation till elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

För att kunna stärka systematiken har nya avsnitt kring både elevhälsans arbete och planerad kompetensutveckling tillkommit i skolornas lokala arbetsplaner. Underlaget kommer att analyseras av den centrala elevhälsan för att än bättre kunna tillgodose skolornas behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Stöderbjudanden

Enheten för central elevhälsa har ett stödande uppdrag i relation till skolorna. Enheten erbjuder stöderbjudanden för att främja skolnärvaro samt ett mer generellt erbjudande om specialpedagogiskt eller tvärprofessionellt stöd. Rektor ansöker om stöd från den centrala elevhälsan. I dagsläget är det elevhälsans samverkansteam eller enhetens centrala specialpedagoger som tar kontakt med rektor för att tillsammans utforma stödinsatsens innehåll och omfattning. På varje skola finns representanter från elevhälsans professioner: kurator, psykolog och skolsköterska som rektor och specialpedagog samarbetar med vid behov.

Under läsåret har ett stödmaterial för att utreda en elevs behov av särskilt stöd utformats. Specialpedagogerna har presenterat materialet för rektorerna under ett rektorsmöte samt för den samlade centrala elevhälsan och kommer under hösten 2019 och våren 2020 att hålla i ett kollegialt lärande för alla specialpedagoger i Täbys kommunala skolor. Syftet är att stärka både likvärdigheten och kvaliteten i arbetet.

För att säkerställa att den centrala elevhälsan tillhandahåller stöderbjudanden med hög kvalitet utvärderas innehåll och antal ansökningar av stöd. Varje insats utvärderas och analyseras inom enheten och tillsammans med rektor. Den sammanfattande analysen sker i enhetens kvalitetsredovisning och identifierade utvecklingsområden förs sedan in i kommande läsårs lokala arbetsplan.

Skolnärvaro

Om barn och unga inte går i skolan kan det få långtgående konsekvenser, både för det enskilda barnet men också för samhället i stort. Det ökar risken för psykisk ohälsa både under barndomen men också senare i livet, samtidigt som kostnaden för samhället uppskattas vara stor.

I Täby kommun har utbildningsområdet tillsammans med socialtjänsten utarbetat ett stöd till skolorna genom ett samverkansteam för att främja skolnärvaro. Samverkansteamet består av medarbetare från utbildningsområdet: specialpedagog och socialpedagog samt medarbetare från socialtjänsten: socialsekreterare. Samverkansteamet arbetar på uppdrag av rektor med att ge stöd till skolan i närvarofrämjande insatser på organisationsnivå samt i individuella elevärenden. Medarbetare i de kommunala skolorna erbjuds även utbildningar för att främja skolnärvaro inom Täby akademi för pedagogisk professionsutveckling.

Uppföljning av samverkansteamet

En sammanställning av samverkansteamets arbete redovisades i elevhälsans kvalitetsarbete i juni där det framkom att samverkansteamet under läsåret 2018/2019 har fått in 27 ansökningar om stöd varav två är elever som återkommit. Sju ansökningar följde med in i läsåret 2018/2019 från föregående läsåret. Tre elever har bytt skola under pågående insats. Av de skolor som sökt stöd gäller 67 % elever i år 7-9, 21 % elever i år 4-6 och 12 % elever i år 1-3. Ingen skola har sökt stöd kring frånvaro i förskoleklass. Samverkansteamet har under läsåret samarbetat med fjorton skolor varav tio är kommunala grundskolor och fyra fristående.

Alla skolor som har ansökt om stöd från samverkansteamet har fått ett första mötet med hela eller delar av teamet för att diskutera en eventuell insats. Flera av samverkansteamets ärenden kommer att avslutas efter läsåret då eleverna slutar skolår nio. En framgångsfaktor som identifierats är när flera instanser samarbetar runt eleven som till exempel barn- och ungdomspsykiatri (BUP), socialtjänsten och skolan.

Det rektorerna har uttryckt som positivt i samarbete med samverkansteamet är att de är lättillgängliga, har hög kompetens, ger bekräftelse på att skolan gjort lämpliga insatser, är en samarbetspartner och att de har fått stöd i relation till vårdnadshavare.

Enstaka rektorer har uttryckt att de saknar kontinuerlig återkoppling vilket ses som ett utvecklingsområde för teamet, både vad gäller kommunikation och att se över rutiner/handlingsplan för återkoppling och utvärdering.

I ärenden där samverkansteamet har hänvisat vidare och valt att inte gå in med en insats har ärendet handlat om missbruksproblematik, starkt normbrytande beteende och psykisk ohälsa där psykiatri varit nödvändigt. I första hand hör dessa ärenden hemma hos BUP och socialtjänst. Avslag av insats har även skett vid enstaka tillfällen då flera insatser har pågått samtidigt för en elev. Bedömningen har då varit att elev och vårdnadshavare inte ska behöva ha fler relationer och möten.